

Biển Đông sẽ nằm cao trong chương trình nghị sự của ASEAN

Thứ Ba, 23 tháng 3 2010

Tờ The Nation của Thái Lan hôm 22/3 đã cho đăng một bài xã luận, trong đó nhận định rằng ‘sớm muộn, vấn đề biển Đông cũng thay thế Miến Điện, trở thành thách thức lớn nhất của ASEAN dưới sự lãnh đạo của Việt Nam’.

Nhật báo được coi là hàng đầu của Thái Lan còn cho rằng kể từ khi nhậm chức chủ tịch luân phiên của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), Việt Nam tỏ ra ‘kín đáo’ và ‘không đối đầu’ khi giải quyết tình hình chính trị tại Miến Điện. Tờ báo này cũng đánh giá rằng ‘một sáng kiến mới về Miến Điện, đặc biệt là trước cuộc tuyển cử sắp tới, sẽ khó có thể xảy ra, nếu không nói là không thể’.

Trả lời phỏng vấn VOA Việt Ngữ hôm 23/3, Giáo sư Carl Thayer, một chuyên gia về Việt Nam của Học viện Quốc phòng Australia, cho rằng ‘ASEAN sẽ không có sự lựa chọn và tổ chức này phải đối mặt với cả hai vấn đề đó’.

Ông Thayer cho biết: "Giờ thì đã rõ là sẽ không có một cuộc bầu cử tự do và công bằng ở Miến Điện như theo tiêu chuẩn mà Hoa Kỳ và Australia chấp thuận, nên chuyện này sẽ còn dai dẳng trong thời gian tới. Trong khi đó, mặc dù cho rằng Biển Đông là tranh chấp nội bộ của các nước, nhưng vấn đề này cũng đã trở thành mối quan tâm của các nước trong ASEAN, mà điển hình là

việc các nước trong khu vực như Singapore, Malaysia và Việt Nam đã mua sắm tàu ngầm, còn Indonesia thì đang tính tới việc đó. Tôi nghĩ đó là phản ứng của các nước trước việc Trung Quốc tăng cường khả năng hải quân trên đảo Hải Nam. Trong ba năm vừa qua, tranh chấp ở biển Đông không còn là vấn đề song phương giữa Hà Nội và Bắc Kinh."

Nhật báo của Thái Lan cũng cho rằng năm nay, ASEAN sẽ phải đối phó với vấn đề 'cấp bách' là Biển Đông. Sự thiếu hụt các biện pháp xây dựng lòng tin giữa các nước tuyên bố chủ quyền ở các khu vực tranh chấp giờ trở thành 'một vết thương' trong quan hệ ASEAN – Trung Quốc.

Theo The Nation, 'sau 15 năm làm thành viên của ASEAN, Việt Nam đã xác định được vị trí và thanh thế như một lực đẩy cho các nước thành viên mới như Lào, Miến Điện và Campuchia'.

Nhật báo của Thái Lan đánh giá rằng việc Trung Quốc gia tăng sức mạnh nhanh chóng trong phạm vi khu vực và toàn cầu khiến 'bất kỳ cuộc thảo luận nào về hành động của ASEAN trong tương lai sẽ khó tìm được sự đồng thuận'.

Về vấn đề này, giáo sư Carl Thayer cho rằng điều đó phụ thuộc vào 'tài ngoại giao' của Việt Nam.

Ông Thayer nói: "ASEAN là một tổ chức khu vực có quyền tự quyết, nên họ có thể tự quyết định các vấn đề của mình. Ba nước mạnh mẽ tuyên bố chủ quyền ở biển Đông trong ASEAN bao gồm Việt Nam, Philippines, Malaysia, và cả một nước nhỏ hơn là Brunei. Câu hỏi đặt ra là liệu các nước khác trong khối có ủng hộ ba nước này nhằm đạt được sự đồng thuận hay không. Điều này có liên quan tới cả Miến Điện. Hà Nội khá mềm mỏng với Miến Điện và đã đề cho nước này theo đuổi những mục tiêu riêng của họ. Ngoài ra, bản thân Miến Điện cũng vấp phải các vấn đề trong mối quan hệ với Trung Quốc. Rồi còn có Lào nữa. Cho nên điều đó sẽ gia tăng số nước ủng hộ Việt Nam. Tôi nghĩ sẽ sớm có sự đồng thuận, nhưng vấn đề là làm sao thúc đẩy các nước khác tiến tới mục tiêu đó."

Trong phần cuối của bài xã luận, The Nation đặt câu hỏi: 'Liệu ASEAN có can đảm và cùng tập hợp lại để đàm phán với Trung Quốc như khối này từng làm hay không? Hay tốt hơn hết là giữ nguyên và không gây xáo động vấn đề này như trước đó?'

Trả lời cho câu hỏi này, tờ báo cho rằng Hà Nội sẽ 'mạnh mẽ đưa ra các biện pháp cụ thể nhằm thúc đẩy Tuyên bố chung về ứng xử của các bên liên quan ở biển Đông (Declaration of Conduct of Concerned Parties in South China Sea).

Về nhận định này, ông Carl Thayer nói: "Tôi từng phát biểu tại một cuộc hội thảo về Biển Đông, quy tụ các chuyên gia khắp thế giới, ở Hà Nội hồi năm ngoái rằng quan điểm của phía Trung Quốc là ASEAN hãy tìm sự đồng thuận ở trong khối trước khi tiếp xúc với Bắc Kinh. Phản ứng mạnh mẽ có lẽ là từ Indonesia khi có đề xuất cho rằng cần phải tạo thành một khối các nước ASEAN để đối đầu với Trung Quốc trong vấn đề Biển Đông, và tốt hơn hết là nên có 11 nước (10 nước ASEAN và Trung Quốc) tham gia đàm phán. Ngoài ra, hồi năm 2002, ASEAN và Trung Quốc đạt được Tuyên bố chung về ứng xử của các bên liên quan ở biển Đông (Declaration of Conduct of Concerned Parties in South China Sea), nhưng lại không đi tới thỏa thuận về quy tắc ứng xử Biển Đông, mà trên lý thuyết, ASEAN muốn đạt được điều này. Trên cương vị chủ tịch ASEAN, Việt Nam nên tìm cách tái khởi động lại đàm phán về vấn đề này với Trung Quốc, nhằm biến tuyên bố chung, vốn chưa hoàn toàn thỏa mãn, sang các giải pháp mang tính bắt buộc

thi hành. Tôi nghĩ sẽ khó để đạt được một sự đồng thuận cao từ ASEAN đối với vấn đề đó, nhưng điều đó không có nghĩa là không thể. Đây là một nhiệm vụ ngoại giao khó khăn đối với Việt Nam."

Nguồn: The Nation, VOA's Interview

Find this article at:

<http://www1.voanews.com/vietnamese/news/vietnam/south-china-sea-asean-03-23-2010-88906472.html>

Check the box to include the list of links referenced in the article.